

Në Cïit de Nhomic

Luci de kä ke guöp ku rëër ye gam

Kë de Gäi de Piir

Ëë köölë yen cī daai nē kā rir yic. Eë köölë yen cī kë de gäi tiŋ! Yen cī aköl tiŋ ke jot rot. Yen cī meth tiŋ ke dal. Yen cī koc ke baai tiŋ ke ke cim ke thook. Yen cī agurmiöök tiŋ dom dië. Töŋ de kee kā kë ee ye kë de gäi, nē nõ ke ka ye kā ke gäi nē piir dië yic.

Ku nē kööl thok ebën nē run ke dherou cī wan yen cī piöu lo yum ku yen ye koc cī yën yiën piir jöt nē kā ke guöp cī ke cuöm enoŋ yen leec.

Nē nyin de koc cī ke cuöm gup kedhie, yen dhuk alæc koc cī kā ke gup ku rëër ken gam bë ke cuöm. Nē nhiëër den de piir ku täŋ cī kek ye tak bik koc kök kony nē thaa de thon den, dhiäckë ke kony koc kök.

Woc̣k äya woc̣ gem alæc enoŋ bëi cī kā ke guöp gam. Koc ë ke, nē thee ke dhiën de piöu ku nom liäap, noŋ riæer ku kãc de piöu bik dæi tueŋ nē thou köu; kek men cī täŋ de koc ken riëu ka loi kë tãk nē nyin denic; bik koc coc piir ku bik naŋ piir pieth edë kën kë yök.

Nē nyindhie yen ye koc leec kerou men eke noŋ nhiëër mioc kek yen, nē raan dë peei, piön ye gut ke cī kääc aguo aköl ya tiŋ ke jot rot; yen ye pa't cenë ya paatic yök; yen ye nuäc de agurmiöök nõör; yen ye miæt de nyin de tim yök; ku yen ye dol de meth piŋ.

Kee kā kë aaye kā ke gäi nē piiric nē nyindhie ye koc ke däk ke nhim. Kë ye yic pial enoŋ ŋek ee yic riæer enoŋ ŋek.

Fiona Coote

© Organ & Tissue Authority 2014

Ëe buŋë ee gutë bei nē akuut ke Donateliŋe ke ke ye dugëër tueeŋ.

Telepuun: 02 6198 9800

Pak: 02 6198 9801

enquiries@donateliŋe.gov.au

www.donateliŋe.gov.au

Na ca piöu wuöu, ke yï
bæerë piöndu tiŋ, Ku yin
bë yic de nëm, Yin dhiäc
në kë cī ya piathdu.

Kahlil Gibran

Yic thiεkde

Yic thieek de ye buŋě acĭ yĭēn kɔc kedhia cĭ kă ke gup ken gam, nē piāth de piōōth ken bĭk kɔc kōk luōk bĭk lo piĭr nē cum de guōp.

Yen ēya kɔc cĭ kă ke guōp gam adhiāc ke ke bē loyum yōk eya.

Kä tö thïn

1 Nyooth

3 Biäk de Tök – Dhiën de piöu

4 Ye dhiën de piöu ñö?

4 Lëu bë dhiën de piöu yï tiaam edë?

8 Mïth ku dhiën de piöu

9 Lëu ba kä cï tuöl thæer ye tak yic lëu në guöm?

11 Biäk de Rou – Kuɔɔny

12 Luöi de Kony de Bëi cï kä ke Guöp Gam

13 Kööl de lëc enɔɔ kɔc cï kä ke gup ku rëër ken gam

14 Akökööl ke bëi cï kä ke guöp gam

17 Röm wël kenë kɔc ke bëi cï ke cuöm gup në kä guöp ye ke gäm ku kɔc cï lööm

18 Athöör ke kɔc ci cuöm gup

20 Wël ke man de raan cï kä ke guöp gam

21 Nambai

23 Biäk de Diäk - Kä ke guöp ye gam

24 Dhöl yenë kä ke guöp ku rëër gam

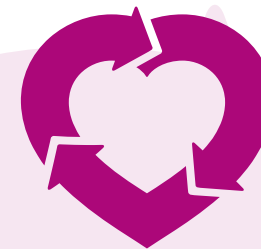
24 Thon de nyith

26 Thon de piöu

28 Wël ku kä ye ke ñuö thëëi në biäk de kä ke guöp ye gam

31 Wël ku kä ye ke ñuö thëëi në biäk de kä ye cuöm

34 Acknowledgements

Nyooth

Eë buñë ee gäär bë bëi ku kɔc cinë raan ke thou kuony. Wo cï wël ke kä ke guöp ku rëër ye gam täau thïn ago kë thiëc kuön lëu bë yïen tö ne we dhuk mhiim.

Kɔc ci kä ke gup ken gam ku kɔc cï lööm aaci akökööl ken täau në ye buñë yic. Na cɔk ke cuök kuen ebën në ye mæen, ke yïn bë wël ke dhiën de piöu ku wël ke duöt de piöu lëu bik yï kony ago kë lëu bë ñëi tuöl në thaa dë në piiric yök thïn.

Dhiën de piöu

- 4 Ye dhiën de piöu nõ?
- 4 Lëu bë dhiën de piöu yĩ tiaam edë?
- 8 Mith ku dhiën de piöu
- 9 Lëu ba kä cĩ tuõl theer ye tak yic lëu nõ guõm?

Ye dhiën de piöu nõ?

Thon de raan tõnj de koc ee kë yenë raan ebën dhiën de piöu yök ku ka cie kë lëu bë rot gël. Yen e yic rier arëët të yenë thonë kën raan bec ka në cii nyic kë bë thou ku cîn thaa cenë koc röth juir në yen – cîn thaa luelë wët de-täj.

Yin lëu ba piöu köc, liäpë nhom ku riäacë. Të yin piny tiën thîn në ye thaa ëë alëu bë rot waar. Gël de röt du në piirdu yic aaye ekënë yäak, ku tänj de tau de piir de ye 'pinyë nhom ee' yi guëër. Aalëu bë naj tänj de ñeeny ku gäj de raan dë në kë cî rot looi.

Kä juëc cit ke kä kë aaye yiën adieër në biäk de thon du. Ë kë anõjic run ke dhiëëth, ceñ kenë koc kök, raan cî thou ku kë ë cök ye thou.

Lëu bë dhiën de piöu yi tiaam edë?

Yen athiekic ba nyic lan cîn en të tõnj yenë dhiën de piöu 'ruok thîn.' Acîn thaa ci week lëu bîn 'piö'u miet' ku ka cîn 'dhöl' yen ke cath. Ke ñek ye ñek të ye wö röth muök thîn ee wöc. Dë ëya, anõj kä wën ye röth looi enõj koc cî thuöu dhiaau piöõth. Kök ke ke kä kë acuk ke gät piny ënë aba ke guo nyic në rotdu, ku kök lëu bîn ke rot piöc në rotdu. Na ci ke kä kë tuöl enõj yin ke nyic lan nade ke kä ye röth looi të nõnj raan ebën.

Täj de nhom

- ▶ Biët ku tänj yin e tak lan cîn en kë cî rot looi ee tö kenë yin në nîn ka wiik lik ke thuöu. Duönë gäi të jilë ye tänjë
- ▶ Döt lan yenë tuöc de piöu tõnj de dhiën de piöu.
- ▶ Gamë rot lääu bîn raan du dhiëu – duönë them ba rot cök rir në wët de koc cî bën tö në yi lööm.
- ▶ Cök nyic koc e dhöl lëu bë ke yi kony – në kä wën lëu bë ke yi jat kök nhial në dhiëëu yic.
- ▶ Yin lëu ba tö në kaamic koc yin koc bë yi kuony ku kaam koc yin en ba tö yi tök. Cök rot lääu enõj koc – cök kë koc nyic kë.
- ▶ Yen alëu bë yic rier ba tök looi në thaa baaric – duönë kä juëc them ba ke looi në rotdu.
- ▶ Yin lëu ba naj tänj de nhom kuöt në dhiëëu yic, alëu bë yi cök kaac nhom. Eë kenë erot looi, ku na dierë në yen ku thaa lëu be jot, ke yin duönë riöc lo enõj koc bë yi lo kony.

Guöp

- ▶ Yen apieth ba nyic tiit në rotdu. Yin tö në töök yic ku kä lëu bë yi yiën niöop ku bec. Yin bë yök ke ci yuik.
- ▶ Them ba ya cam apieth, agut të cök en cë lo në yi piöu
- ▶ Nindu acie beër tö cî men theër. Them bë ya naj thaa de lõnj të du yi tök në kööl tökic.
- ▶ Duönë dëk arëët në miäau, ka wal ka kök cii pieth.
- ▶ Na nõnj cit diir yin keek në yi guöp, ke yi koc kuony enõj diktordu.

Kä ke miet de piöu

- ▶ Mëëth ku koc ke baai aaye yî kuony arëët në thaa de dhiëëu ku ye jal lo ke kë jiël të cîn në nîn lo. Apieth ba dhiaç ke ke ye ke yök të koc yîn keek bik yî kuony. Duönë ke tit bik kë köörë keek thiöñ. Tekde aci lëu bik thiöñ ku jal kë bën ke këriëc cî gääu.
- ▶ Yän ke miet de piöu në nîn tueñ ka wiik ke thuöu aci pieth bîn ke lo thîn në nõ aaye wuöu de piöu bæer lo bëi nhial. Them ba rot muk ku ye rëer wonë koc ye ke gam piööth.
- ▶ Në thaa de dhiën de piöu acîn mäh lëu ba cak në nõ nhomdu acie tö thîn adik. Acîn mäh lëu ba deet apieth të dhieç yîn ke yî dhiaau piöu. Acîn raan lëu bë tääu në nyîn de raan cî liu yic. Them bë rëer kenë koc ci men den tö kek.

Wëu

- ▶ Duönë noñ kä tak ke yic në ye kamë. Duönë them ba kä ke piirdu tak yic në run tueñ de thuöu ayiën ya të yen kë rir yic.
- ▶ Në käh kedhie, koc juëc aaye röth wäi piny agut cî bë thaa de töök de piöu nhom lo biyic.
- ▶ Duönë riöc ba kuony koc të noñ koc kök ye ke gam piööth.

Kä ke Wëi

- ▶ Gä m de ñek yenë ke ye duut piöu në dhieeu yic
- ▶ Koc kök aaye nañ nyüöth, ka jäh de guöp, kä lëm de raan cî thou enoñ keek, ku ëkënë alëu bë ye duut piöu.
- ▶ Në dhiën de piöu yic, ke wo ye wo nhîin dhuök ciëen caar ku kä yuku ke gam yic në biäk de të yenë pinyhom loi thîn ku të da në piir de raan yic.
- ▶ Wo ye nhîim riëer në luel de menh kai da cî nyin määär në ye thanë.
- ▶ Anoñ kony ba kë ca ke piöc në tärj duön de nhom cîn rëer wonë menhkäaidu caar yic ku nhiëer de raan cî nyin määär.

- ▶ Abundu alëu bë yî kuony arëët në ye biäkë
- ▶ Koc kök aaci jam lan nadë ke jal de nhiëer de raan piir lo enoñ raan cî nyin määär anoñ kony arëetic.

Ye nõ lëu bë ñëi kony?

Eë kaam laar ku ba rot jal cökpiny në biäk de raan duön nhiaar cî jal. Kök lëu ba ke dak yî nhom aaye yî dhuök ciëen ba raan cî nyin määär tak në yî nhom – dit de kët, kurithik cîn yic raan, ñuäc de kä ke tuc de guöpde.

Piöc rot në dön de kë lëu bë luui ke yî. Yîn bë koc ke paan duön dac yök ku mëëth nhiaar en ba tö në cökdü yic ku ba dhiën de piöu de mënhkuui kuony cök në dhöl dik kenë piirdu. Jam kenë koc kök në biäk de raan cî nyin määär ku coc keek röm akökööl ken ëya. Në thee kök koc acie jam në akökööl ke koc ci thou në riöc rioc kek lanade kë lëu bë yîn bæer yiën dhiëëu. Alëu bik yî tiit ba lëk ke lan diik en bikë jam në keek.

Alëu ba yök kë rëerdu yî tök lëu bë yî kony – gëer piny de kä ye ke tak yic në wereek yic, lëm de yän kök lëu bik yî coc lo piöu yum ku yän kök lëu bë yî coc tak yî nhom në kä piëth theer, gäär de buñ de cîit de nhom. Kä wäac aaye luui në yîn në thee wäac.

Koc ke baai kedhie aaye në ñek ke dhiaau në dhiën de në ceñ ë ceñ en kenë raan cî nyin määär ku ye ñek diñ guöp në dhöl de ye tök.

Eë tärjë acie atö athëer, të coc kë ye ya tiñ në thee kök cî kë cî dhuk wei. Eë mëen, yîn bë käh tiñ ke ke geer röth:

- ▶ yîn noñ nîn juëc pieth ku cî kë ye nîn rac.
- ▶ yîn lëu ba akökööl de raan ecî thou ke mit piöu awär riäk de piöu rom kenë keek.
- ▶ yîn lëu ba piir kuony cök juiir piir duön de lo tueñ.

Mith ku dhiën de piöu

Dët de yic de thuöu ee wöcc enoḡ kōc nē run ken ke dīt. Na cōk meth nyic lan cenē raan nyin mäǟr ke ka cī rier de yic de nyic.

Paan den yenē ka nyic ke yen gēl de yen yök. Aaye nhīim mum nē kē cī raan den e ye kek röth gēi jōt. Yen eyic thiek bē ke nyüōth nhiē̄r ku tīḡ ke adik.

Yin bē mith tīḡ ke cī röth waar. Aalēu bik röth loi cī mith thi kor. Cīt man de:

- ▶ alēu bik rēer nē yī lööm ku riōc kē bik jal nē yī lööm.
- ▶ nin den alēu bē yic rier ku ka lēu bik naḡ nyüōth nyüōōth.

Ye njo lēu bē kony?

Anoḡ kā lēu ba ke looi lēu bik kony ku kōk ke kek acuk ke gāt piny enē:

- ▶ Mith aaye jam nē pol den yic. Löm tha bin pol kenē keek ku thiēc ke bik yī lēk kē loikē.
- ▶ Cōk rot lääu ku ye ke jäǟm nē yic – juiērē ke kē loi rot nē dhöl bik kek ye piḡ.
- ▶ Cōk ke tō thīn – alēu bē naḡ kē luī kē raan cī nyin mäǟr – luoi de dom de, cum de agur miöökde, leer de kē cik looi nē raḡ nhom. Tāk kē.
- ▶ Cōk thukul nyic kē ci rot looi nē lantōḡtēi. Ekenē ee dupiöōc cōk nyic tē lēu bik kek mith kuony thīn tē leer kek dhuk nē thukul yic.
- ▶ Nyīny de ke kā kē ke yīn ye wun de mith athiekic arēēt. Dēt ēya, na dierē nē tō tō menhdu, ke yī duōnē jai nē lo enoḡ diktoor bē yī lo kuony.

Anoḡ buok pieth ke mith ku kōc ke mith, werēḡ de ke buok kē alēu bē yök enoḡ akuut ke DonatēLife ke yithet ku territori.

Lēu ba kā cī tuōl thēer ye tak yic lēu nē guōm?

Kā cī tuōl thēer ye ke tak yic acie kan dik tē cīn tāḡ de menhkuui cī liu. Run tuēḡ de jal de raan du ee töök arēēt. Enaḡ ‘thiääk ‘ nē kee akōl kē ku cōk tāḡdu cōk dīt nē tē lēu bin ‘tēek thīn nē yen.’

Yē njo lēu bē kony?

- ▶ Loi ajuirdu tuēḡ –jam ke paan duōn nē ye kööl be bēnē – ḡek abē naḡ kē wääc kōr ku kē ḡēḡ.
- ▶ Mith abē piōōth naḡ cīnē tō kōc ken nē keek ke cī ‘raan mäǟr nyin’ cī lēu ben rot lēu.
- ▶ Romē nē ye köölē kenē kōc ye ke gam piōōth ku kōc lēu bik rēer nē yīn adik
- ▶ Yin lēu ba dēt kōr piōn du looi bin e köölē kāār ku cie tē thēer yenē pan duōn ye luōōi thīn.
- ▶ Them ba ye köölē cōk ye kööl pieth.
- ▶ Cōk kōk kony yīn nē ajuiē̄r, ku dhiac ke nyic lan yen kööl thiekic tē noḡ yīn.
- ▶ Cōk rot rōm dōl kenē kōc ku dhiēu kenē kōc tō nē yīn– alēu bē kony bik tāḡ den tāäu thīn ēya.
- ▶ Ye yī nhom tak apieth nē tē pieth lēu bin menhkuui cī thou tak – cuāny mäh̄n de camadaal, yōōē tim de yīit kōu kā lbriau riau, yōōc kā bē kōc ke paan duōn ke nhiaar.
- ▶ Mith alēu bik thura thuur ka gäǟr waragek de raan cī thou
- ▶ Muḡ rot apieth– loi kā lēu röth nē luōi.
- ▶ Luel kā yīn ke menhkuui cī nyin mäǟr tak – aaye ke muk nē yī piōu nē nyindhie.

Kuɔɔny

- 12 Luɔi de Kony de Bɛi ci kã ke Guɔp Gam
- 13 Kɔɔl de lɛc enɔŋ kɔc ci kã ke gup ku
rɛɛr ken gam
- 14 Akokɔɔl ke bɛi ci kã ke guɔp gam
- 17 Rɔm wɛl kenɛ kɔc ke bɛi ci ke cuɔm gup nɛ kã
guɔp ye ke gãm ku kɔc ci lööm
- 18 Athöör ke kɔc ci cuɔm gup
- 20 Wɛl ke man de raan ci kã ke guɔp gam
- 21 Nambai

Luï de Kony de Bëi ci kä ke Guöp Gam

Akut de baai de Luci de Kony de Bëi ci kä ke Guöp Gam aci juiir bë bëi ci kä guöp gam kucny në thaa kën ke ye gu looi, ku thaa gem kek kë de kä ke guöp. Kucny aaye yiën keek në dhöl wäac ke wöcc të ye ñek ye kaar thin në ye meen ku në theε kök ke piir tö tueñ.

Ke ye biäk töñ de Kony de Bëi ci ke kä guöp gam ke Bëny ke ye lucinë aatö në yitheet ku territorith në Akut de DonatLife. Bëny de Kony de Bëi ci kä ke guöp Gam atö bë yi kucny ku paandu në thaa de duccot yiën yin. Aaye tö ëtëën bik piñ; bik we lëk wël ku weei kë week ku dhuk kë thiëc nhïim thiëc lëu ba ke thiëc ke. Yen aba yök lan dik en ëya ba jam ke raan cie raan de pan duön. Lon den anöñic jiëëm de nhom ka tooc enöñ koc ye koc nöñ dhiën de piöu jääm nhïim të ye kek ye gam.

Në waragëek bë ke ya tuöc yin në Akut de DonatLife ke ka ba nyic ye koc yidë ke ci ke kucny në cum de kä ke guöp ku lekë tueñ yi dë. Bëi ke koc ci kä ke guöp gam ku koc ci cuöm gup aaye niööp kedhië ku ka ye thaa de dëem kocr ku bik röth cökpiny në piir den yic.

Na cök ya men cinë rin ke raan ye nyuocth, ke Bëny de Kony de Bëi ci kä ke guöp Gam ee nyin tiit bë yi tuöc waragëek të yin ke kocr. Ku yen e tän de, yin bë warragëk tuoc enöñ koc ci cuöm gup në ye dhölkë.

Na ye yök ke yenë kë ba looi, ke Bëny de Kony de Bëi ci kä ke guöp gam alëu bë yi kucny në yen.

Në theε bö tueñ ku kocr ba bëer piñ enöñ koc ci cuöm gup ke yi dhiac ke yi kuany ke ke dhölkë yic. Acin kä juëc ye bëër tic në biäk de koc ci thou, në kë cene bëi ke dhië ke ye kocr bik nañ nyic në kä ci röth waar në run yiic

Kööl de lëc enöñ koc ci kä ke gup ku rëër ken gam

Në run ci kut, akuut ke kä ke guöp ku rëër ye gam në Australia aci dhöl yenë ke koc ci kä ke guöp ku rëër gam ya leec ku bëi ken.

DonatLife Luï de Täñ de Kä ci röth looi

Yic thiek de Luci de Täñ de kä ci röth looi thëer de DonatLife ee bë koc cök kuut ke nhïim ku leec kë koc ci kä ke gup ken gam ku bëi ken. Eë ya etë yenë koc ci piöth miet në kä ke guöp ci gäm keek röm piny kenë koc cenë piir den ke rot waar në kucny ci yiën keek.

Pin de Kony de Bëi ci ke kä guöp gam

Eë pin në aci looi ke ye kë de bëi ke kä ke guöp ku rëër ci gam.

DonatLife Buñ de Piir

Yen DonatLife Book of Life anöñic akökööl ke koc ci yiën kä ke guöp ku rëër. Akökol aluel kác de piöu ci koc nyuocth në thon den yic. Yen Book of Life e gól cäth de në Australia në wik de DonatLife, pei de rou 2011. Në kë cenë ye nhiaar ë ka ci ya biäk de DonatLife nöñic kä juëc ku yän yenë akökööl ke kä ke guöp ci gam ku cum lueel thin. Yen Book of Life alëu bë yök në DonatLife website (www.donatlife.gov.au).

Na köör ba nag nyic në biäk de kee kä tö nhiäl kë, ke yök keek në akut de DonatLife në yithet du ka territori

Akokööl ke bëi cī kā ke guōp gam

Bëi ke rou acī akökööl ken rōm kenë wō nē yic yæe.

Akoköl tuen

Nē pæi de dherou- ciel yic nē run diääk cī lō, ekee ca piŋ nē telepuun lan cenë wën diit dië nyin mää r nē kē cene nhom kuem. Eë riäth ke ka ke deeny ke nhiim nē bën de bei tēnē luōi.

Tiŋ den men edhiaa piōu ee cī thiëc nē Bëny de Kā ke guōp lan ben kā ke guōp ke mony de gam, go cuōk lēu nē tāk cī men kōr yen.

Ke kuōc lan ecenē rōt gāt piny ke bë kā ke guōp de gam tē cen thou, ku nyiny nyiec yen yen ke ye raan ëë nhiaar kōc, ku ye raan de wëi, guo cōk lueel ye lōm kē kā ke guōp de ku rëer kaar kē keek cī men kōr we keek. Luæel ya tē yen piōn de , ke ka cī lēu buk pël kē de piōn de, tē cī thaa de thon de rōt tēem.

Wën cinë rëer ken cī gam bëi bei, go ku dhiaç ke nēm ku ci men theer den yen nin. Nē nin kōk kē, guo waragek yōk ke cī tuōc yen nē bëny de kā ke guōp ye gam ke leec yën nē kē can en gām rëer ke wën dië.

Yen mit piōu ba rōm kē kōc lan nadë ke wën dië ecī nyin de, rëer ke piōn de, yom ke diæe ku yæe de guōpic gam. Yen lō piōu yum ba lëk week lan cenë ke kā kē moc ku tik kony nē run keen ke diit kee thiërdiäk, cenë nyin ken dhuōk ken, kōc kōk ke thiëer ku dherou acī rëer ke yom ken yōk,- dhiëc ke kōc cī lōöm aaye mīth.

Wën dië e thou ke kën naŋ meth ku yen cī lēu ba rōt leec nē yen. Nē thou yic, nē miōc kuōtic de, acī piir de kōc juëc cōkpiny-acie kōc cī rëer ke lōöm ke pëc, agut cī bëi ken ku kōc riääi kenë keek ëya. Acōk nyic lan mit kek piōōth kedhië nē piir de kōc ken cī rōt cōkpiny nē ye mæen.

Eë nyinyë eya kē de duōt de piōu enoŋ paan dië ku yen nē rōt dië.

Akokööl de rou

Piir, cī men nyic wō yen, e rōt waar enoŋ wōk nē run cī lō. Yōn miäk duur nē miäk tōk. Ke yen ëë päac naŋ nhom ajuiëer de ye kōlë guo rōr de dhiëu piŋ yōn dëtë. Ee ye nyan diën kor. Jiem enoŋ yen ye “maa, yen dur nhom lōöm wei. Cōl diktoor. Anōŋ kē loi rōt!”

Nē digiik ke thiëer ku dhiëc go thiōök. Yen dhiaç ke yen cōl ambulance go wëi de kōc, guo ya kuōth yic agut bë ambulance de pan de akim bën. Acī bën tō paan de akim nē digiik ke thiëer ŋuan yiic e ke caal yen ke diktoor nē lan ë piery yen dhiëu. Alääny de man de mëth erōt gōl.

Acī thee juëc bën laar ke wō kuc kē cī rōt looi. Yōn cenë CT looi go yōk ke rim cī kuëer nē nyith yic. Nē thee ke ŋuan yic go laar yōn de kōc Tuany arëet ye wō ye leem thiin. Ee yuku tiŋ cī ke dik kenë cak nin. Yen e tuc guōp. Piōn de ee ye lō nhial ku ler piny. Acin kē ye ye nyuōth lan yen kē lēu bë ye nōk. Wō kën kā cī rōth looi nē thee ci lō ya duōr gam.

Diktoor acī mat bën looi kenë wō nē thee wën cī wō kan lō enoŋ en tē kōc Tuany arëet. Lëk kē wōk lan kuc kek kē cōk rim kuëer nē nyith yic ku luel kē lan cin kek ŋōth lēu ben pial. Yōn piery yen ekënë, guo thōōŋ lan ben wun ku nyan kënë diit tiit ke dhiaç ke ‘ piir’, men ë ke tō nē yitheet kōk yiic tē cī kek lō luui thiin, bik bën tiery piny ku jōl ŋëi jal. Dët, ë ca lueel ya ka bë kā ke guōp de gam. Go diktoor guo lëk yen ye ekënë cinë go jam thiin agut cī nyith kan thou ku ka bë them nē thee yiic ke thiëer-ku ŋuan.

Wō ke cī jam nē thaa e ler en laithel den de gëer bëi bei ku kee cī lueel ye piëth bë kā ke guōp de gam. Eë nyiec lan cene lueel, yen e cin lō gōgōk ba kā ke gam. Eë ya gam nē nyindhie lan nadë ke kā ke guōp ye gam nē dhōl cit ke kā kē ku kee ca jōl nyic lan ben tuōl enoŋ wōk. Wun ku nyan kënë acī bën guo bën nē lantōŋtëi ku rëerku wōdhie nē yen. Nyan kënë koor ee cī Walkman de bëi ku tēu ku diët ken ke CDs nhieer keek. Mony den de gōk ecī ye jām lëk ajuiir ken bë rōth looi. Yen ecī nyuc nē ye lōöm ke muōk cin ku ŋäth ku lāŋ lan “ dhieç” en ke wō aka lēu bë wō piŋ nē nhiëer nhiëer wō yen ku dëk bë wō jal de dak.

Thēm de nyith nē kōöl dē tē aci wɔ bē yiēn lāāny ku cīn n̄āth go luoi de kā ke guōp ye gam rɔt gɔl. Anɔŋ thaa ēē ye yēn ya piōu gɔk lan cī ‘ wɔ ye guō pal wei-nē kē yenē kɔc kōk rōth jɔt ke ke cīnē nyith ke duōr thou ku piōl kē.’ Ke yēn bēer rɔt dhuōk dīktoor ku tak lan cīēn en kē dē cī ye cɔk piīr cī mēn ecenē thēm de nhom ye nyuɔoth na cī cɔk bēēr rēēr nē karaba yic ē ke dē kēn rɔt jɔt.

Tīŋ de liēnh de bap leerē ye yōt tē bīn nē kā ke guōp lɔ bēi bei eye kaam de dhiēēu arēēt. Ku wɔ cī wɔ yiic ben duut lan yen kan yic ye cuku looi. Ke nē wɔ cɔk tō nē tōōk dīt yic, ee ye kē de miet de piōu nē kē nyic wɔ yen ke nɔŋ kɔc kōk mit piōōth nē kuny ben kā ke mēnhda kɔc ken lɔ kony ku yiēn ke piīr jōt.

Kɔc juēc aci piōōth jeth nē thon de nyanda, na cɔk ya mēn cīn e piath de nē kē cen tō nē wɔ yiic bē piīr de kuany cōk tuerŋ, kē pieth cī looi aayenē ye tak. Acīn kē lēu ku nē luōi bē ye pēl thou, ku kā ke guōp de cī gam aci thon de nyuɔoth ke cie ciēlic abac. Kɔc cī kā ke guōp de lōōm aciī ye nyic lan yen ŋa, ku ka cuōk nyic lan ben ye ya tak nē kɔc kuc en mēn cī ke yiēn piīr jōt nē ‘ miōc de piīrde.’

Na kɔc ba akōkōöl ke kuny de piīr ku wē ē r de piīr enɔŋ kɔc cī ke yiēn kā ke guōp ku rē ē r, lɔ nē: www.donatelife.gov.au/resources/book-of-life.

Rōm wēl kenē kɔc ke bēi cī ke cuōm gup nē kā guōp ye ke gām ku kɔc cī lōōm

Yīn ca leec nē wēl ke kác de piōu ku tīit de nyin- aci kā wāác luōōi

Bēi ke kɔc cī kā ke guōp gam

Nyīny ye wɔ ye nyic lan cenē raan den cī nyin mār kɔc kōk kony nē cum de kā ke guōpde aaye wɔ piōōth lɔyum. Mīet de piōu ke keek

Bēi ke kɔc cī kā ke guōp gam

Kuɔny cuku yōk enɔŋ week aci wɔ cɔk rir buk guōm de raan da lēu ku nyooth tīit de nyinduōn nē wɔcɔk.

Bēi ke kɔc cī kā ke guōp gam

Luel ‘ wu yīn ca leec’ aci ke koor...

Raan lɔpicu yum cī miɔcɔc

Athöör ke kɔc ci cuöm gup

Të nɔŋ bëi kuɔɔn ‘thieekiic’ ci kã ke guɔp gam,

Wɔ ci lëu buk kë ca luɔi wɔ lëu në luel ku mënhthiin den ci naŋ run ke nuan. Ee ci yiën wik tɔŋ ben piir ku benë cuäny de löny ke kuc cë kë riäk en. Ee ye kë de kɔɔc de piɔu enɔŋ wɔɔk, në kë yen tɔ kenë wɔ ke piɔl guɔp. Në kaam thïn tet ecenë ye täac paan de akim go cuöm yic cuäny ben piir. Nä cie yin, ke ke dë ci piir. Ekënë ecɔ wɔ yiën piɔɔth lojeth, ke wɔ läŋ bë naŋ raan bë kã ke guɔp yiën mënhda, ee nyic ku ke nɔŋ raan benë raan de nyin määr.

Mënh pieth, thiinda atɔ në ye mæm ke piɔl guɔp ku ka piir ci miith kɔk nɔŋ run ke nuan. Wɔɔk ku bëi kuɔ aaleec yin arëetic.

Anjäath ke ye athöörë bë yi yiën piɔu duɔt de piɔu në dhiën duɔn de piɔu yic. Acie wënda ye tɔk yen ca kony, yin ci wänmuuth kony, yin ci mënh de mënhdu kony, mënh de wunlën ka mënh de wënkui.

Yin paan diën ci ya gam kã ke guɔp,

Ƴen ye man de meth ku në pëi ke thiëër ku bët ci lo e Ƴën ecɔ nyindië yök ke riääk. Në thaa de yiit, Ƴen ëë Ƴa päac ku cã piny tiŋ apieth, ku riëc Ƴen arëet. Guɔ diktordië Ƴuɔp telepuun go Ƴen tuɔc diktɔr de nyin men ci Ƴen bën lo caar nyin go yök ke nyin nɔŋ kã ci riääk thïn kɔɔr kã bë cuöm në nyin yiic kedhie. Dhuɔk Ƴa nhom ciëen guɔ nyin dië yök kee ci riääk emëëth ku tak thaa ë Ƴen kuen wɔnë nyan dië go yic ya rier, agut ba mac ya muɔk nhial ba werek tiŋci apieth ku ca kuën lëu të cïn mac. Baba dië enɔŋ tuany de nyin ciit ëkënë ku ka ci bën cuöm nyin, Ƴen enɔŋ nyiny thïn tet në ye këñë, ku Ƴen edhiac ke diëer ku riäac. Telepuun acinë Ƴa bën cɔɔl ke Ƴen nɔŋ pëi ke nuan ka tit, ke Ƴen cɔk diëer ee ya nɔɔth kë bë nɔŋ kööl ban beer daai apieth ku kuën wɔnë nyandie’.

Acɔ ya pëi ke bët elan ë cumë Ƴa nyin ku ka cïn kööl tɔŋ elɔ ke Ƴen ci alæc yiën raan e gãm Ƴa nyin, men ci Ƴa yiën piir jɔt ba beer daai. Na në paanë këñ Ƴa gãm nyin, ke ke dë cïn kë Ƴen yi leec ku yiën yi leec në kë ca yiën Ƴen.

Ƴen ye kuen wɔnë nyandiën nɔŋ run ke dhetem ku kuɔny në kuën. Në wik wäär ci lo Ƴen ecɔ tiɔp tiŋ në ye wum në në kööl tuerj. Aca lëu ba nyuɔɔth yen yic thiek de kã ke gëi kë ke piir.

Nhiëër ku alëc Ƴa yök enɔŋ paanë aca ye lëu në wau. Kãc de piɔn den ku ciën kok de rot den acɔ Ƴen beer cɔk daai ba nyan dië nëm. Aaca kë lëu në lëc, aaye nyic ke keek etëen, acɔ Ƴen cɔk ye man de meth nɔŋ kony në piny nhom. Të cïn ran ci kã ke guɔp de gam, ke ke dë kenë waragenjë lëu në gäär.

Në akër de piɔn dië, wɔ ca leec. We caleec në miɔc de daai ca yiën Ƴa. Na cɔk ku cuɔk yök në wɔ gup, ke we paanë we bë Ƴa tɔ në täŋ dë ku löŋ dië yic në nyindhie... WE CA LEEC!

Wël ke man de raan cî kä ke guöp gam

Yin raan diën cî lööm në kä ke guöp

Ke thëny rot lon dië yen ye cæeth në yän mec, men ye ya yiën tha ban ka juëc tak yiic. Ke yen dhuk baai wäär aköu guo ya nhonm ciëët ya ye koc cî kä ke guöp ke koc ken röth yök yî dë. Thöörjê yî nhom, në miet de piöu wën yök yen athöördu. Në dhuŋ de yen nhom ecî ya yiën miet de piöu bä nanj näth de piir pieth tö tueenj.

Aaya tak ke biäk tönj de wëi ke miëthdië tö kenë yin. Yen raan e gem kä ke guöp ee ye raan; tiët nyin, cî mëëth ke yök, nönj piön këc, ku ye de pieth de kura nhiaar kë riëëc ye looi biyic. Ke wö cî piöth wuöu në thon cekic, kä ye ku ke tak në yen apieth arëët.

Lëu ba yî lim? Lëk kë paandu kenë mëëth thiök në yiën lan nadë ke ka nhiaar keek. Yen enönj piöu ba piŋ ke yen ye yöök ya yin “nhiaar mama” tëëk rot, të ca nyic në thaa thin tet cî lo ku tönj loyum bë takic.

Tiŋ rot ku Nhialic abë yi thieei.

donate life

Nambai

Organ and Tissue Authority

Level 6, 221 London Circuit
Canberra City ACT 2600
Phone: 02 6198 9800
Fax: 02 6198 9801
enquiries@donatelife.gov.au

DonatLife QLD

Building 1, Level 4,
Princess Alexandra Hospital
199 Ipswich Road,
Woolloongabba QLD 4102
Phone: 07 3176 2350
Fax: 07 3176 2999
donatelife@health.qld.gov.au

DonatLife SA

Level 6, 45 Grenfell Street,
Adelaide SA 5000
Phone: 08 8207 7117
Fax: 08 8207 7102
donatelifesa@health.sa.gov.au

DonatLife ACT

Canberra Hospital, Building 6, Level 1
Yamba Drive, Garran ACT 2605
Phone: 02 6174 5625
Fax: 02 6244 2405
organ.donation@act.gov.au

DonatLife TAS

Hobart Corporate Centre
Level 3, 85 Macquarie Street
Hobart TAS 7000
Phone: 03 6270 2209
Fax: 03 6270 2223
donatelife.tasmania@dhhs.tas.gov.au

DonatLife NSW

Level 6, 4 Belgrave Street,
Kogarah NSW 2217
Phone: 02 8566 1700
Fax: 02 8566 1755
nsworgandonation@sesiahs.health.nsw.gov.au

DonatLife VIC

Level 2, 19–21 Argyle Place South,
Carlton VIC 3053
Phone: 03 8317 7400
Fax: 03 9349 2730
donatelife@redcrossblood.org.au

DonatLife NT

1st Floor, Royal Darwin Hospital
Rocklands Drive, Tiwi NT 0810
Phone: 08 8922 8349
Fax: 08 8944 8096
donatelife@nt.gov.au

DonatLife WA

Suite 3, 311 Wellington Street,
Perth WA 6000
Phone: 08 9222 0222
Fax: 08 9222 0220
donatelife@health.wa.gov.au

Na kocor ba wël kök nyic ke yî lo në Kä cî göör ku wereek ye Kony ye yök enönj Akut de DonateLife de yithet ku territori.

Kä ke guöp ye gam

- 24 Dhöl yenë kä ke guöp ku rëër gam
24 Thon de nyith
26 Thon de piöu
28 Wël ku kä ye ke ñuö thëëi në biäk de kä ke
guöp ye gam
31 Wël ku kä ye ke ñuö thëëi në biäk de
kä ye cuom

Kä ke guöp ye gam

Në thaa gamë kä ke guöp ke yin ku paandu we ye nanj wël juëc ye ke lëk we ke we tō në dhiëeu yic ku tãnj de nhom. Të cinë kaam lo, ke koc aaye ke nhïim tak ciëën bik kä kë ci tuöl deetiic ku ka lëu bik wël juëc wïc në ye biäknë ka tëëu kë adölden thïn në të eluui rot. Apëëm tō piiny kë aaye ke wël kë nyuocth ku dhuk thiëc ye bëi ku mëëth ke thiëëc në biäk de kä ke guöp ye gam.

Dhöl yenë kä ke guöp ku rëër gam

Luöi de kä ke guöp ye gam alëu bë lueel në dhöl ke rou yenë ke kä ke guöp gam të cenë raan nyin mää.

Aaye kan nyc apieth lan cenë raan thou ku jöl ajuiëër de kä ke guöp ye gam bën looi. Thou aye nyc në dhöl ke rou:

- ▶ Thon de nyith e rot looi të cenë nyith kööc ke cii beer luui.
- ▶ Thon de piöu erot looi të cenë piöu kööc ke cii beer gut.

Yen athiëkic ba wöcc de thon de nyith ku thon de piöu deet në nõ dhöl ë thou ë raan yenë kee kë bë bëi në ye guöp bë gam ku të lëu bïn në ye bëi bei thïn cök nyc apieth. Tëdë kë duön nyc në bi bei de kä ke guöp ye gam awäac kenë të cenë kë de ranndu luöi thïn në kaam ecënë nyith ka piöu thou.

Thon de nyith

Thon de nyith

Thon de nyith e tuöl të nçnj en kë kë ci nyith de raan riöcc acii beer luui. Eë kënë alëu bë rot looi të nçnj kë ci raan yup nhom arëët, ka kuëër rim në nyithic ci men de tæem de köu de rër ke nyith, ka të nçnj en kë cam nyith ka kë ci cil në nyithic, ka cin aliir në nyithic.

Cit men de biök kök në guöpic, na nçnj kë ci nyith yup, ke kee but. Yen nyith atö në kë cit aduokic, yen ë nhom, men ye ye gël në kë näk e ku

kee nyith thany piny të but en. Èkënë awäac kenë biök ke guöp, cit men de yi jier, men lëu bë but ku cin kë theny ye nhom piny. Na ye nyith dhiac ke but, ke kee rier laar nçnj nhom ku cök nyith riääk.

yän ci but aye atuöc dit laar nçnj kön de rër ke nyith, të yenë rër ke nyith röm piny thïn në yeth thär. Kön de rër ke nyith ee loilooi juëc ke nyith gël men ye ya piir de raan nçnjic wëëi, gut de piöu, piöör de rim, ku tuöc de guöp.

Na lo ke nyith but në nhomec agut bë rim tō në rër yiic cök lo bë rëër ke nyith lo kuöthic. Ke rim, nçnj yiic aliir, akäac ci kë beer lo në nyithic (tiñ ci men cenë ye nyuöth në atiëpa de 1). Të cin rim ku aliir, ke rër ke nyith aaye thou. Ke cii thöñ ke rër kök ke guöp, rër ke nyith acii ke ye com ka berë ke cök piir. Na ci rër ke nyith thou, ke nyinh de ye raanë aci lëu bë bæer luui, ku raan aci thou, men ye col 'thon de nyith'.

Yen nyith ku kön de rër ke nyith ke kä ye biök ke raan thiekiic gël, nçnjic wëëi. Na ci koc nanj töök diit de nyith, ke ka ye rek nhïim në makana col ventilator yic, men ye nhom ku gÿöök mioc yic në aliir. Aaliirë e lo në guöpic ebën në dhöl de piöu. Yen piöu aci rot ye gëei në nyith, ku ka ye gël në kë tō në piöuic col pacemaker men ye luui të lööm en aliir.

Ke ventilator cök guöp mioc yic në aliir, ke pæem de raan ee dhiac ke lo nhial ku ler piny cök tō ci ke wëëi, piööth ken aaye dhiac eke gut ku ye kë atuöc yök. Eë cit cit ë kä kë aaye thon de nyith cök cii lo në koc nhïim. Dë ëya, na cök tō në makana de ventilation yic, ke piöu acii lëu bë dhiac ke gut atheer ku kee dhil kööc ke cii luü.

Lëu diktoor ë nyc ëdë lan cenë nyinh de raan thou?

Koc ye tō paan de akim ke ke möl wëi aaye diktoor keek cäath në tha thok ebën ku tiñ kä ye röth waar në töök den yic. Ançnj kä ye nçnj në koc nyin e ke loi röth në thaa thouë nyith. Kä kë ançnj yi jäl de yæer, jäl de wëëi të cök kë makana de ventilator tō, ku lo piny de gut de piöu, piöör de rim ku tuöc de guöp.

Na ci diktoor ke pan de akim ke kä kë tiñ ke ka ye nyith them bik nyc lan luui en ka ci kööc.

Diktoor dit kerou abenë njek në keek nyith them në agen lööm. Kek diktoor them thon de nyith abë kee kä kë tñj lan tñ kek në raan:

- ▶ dëj de tñök
- ▶ tñj de yæer në nyin
- ▶ lodi de nyin të jek kë ye
- ▶ cäth de nyin të cenë piu liir tääu në yicic
- ▶ yool të cenë ye dom rör
- ▶ wëei të cenë bëi bei në ventilator yic.

Na cïn raan kë nyon en rot në kee kä cï them kë, ke luelde elan nadë ke nyith ken aci kööc ku raan aci thou të cök kë piöu dhiac ke gut në kë nootë aliir ke ye lo në piöuic në kuony de ventilator.

Ανοη theε kök cenë ke tñök de nhom de koc ye bæer them. Cit men de, na cï nhom kuem arëetic ke ka cïn të yökë nyin ka yith. Në kee kä kë yiic, ke thura de nyiith yenë ka ye them bë tñj lan cenë rim lo në nyithic. Ekënë alëu bë yic nañ them ye col dye de rim ke rër në nyithic (a cerebral angiogram or cerebral perfusion scan).

Na cï yök ke cï thou, ke koc ke paan de akim aye jam në koc ke raan bik kë lo në ye kënë cök tñj, noñic bi bei de ventilator.

Bëi alëu bik wöc emëëth në ye biäknë, ku ye thaa cit ye thanë yen yenë koc ke paan de akim jam col kenë yin ku koc ke paan duön në lëu benë kä ke guöp ku rëer ye gam roth lëu në luci.

Thon de piöu

Ye thon de piöu njö?

Thon de piöu ee tuöl të cenë raan beer wëei ku cï piöu kööc në gut. Eëkënë alëu bë rot looi në kaam kooric de tuaany ka deeny de nhom de riäth, ka ka lëu bë ya thök de tuaany cï yic bëër. Alëu bë rot looi ëya të cenë raan nañ tñök de nhom cï lëu bë nyith cök thou, ku dhiεc ke tñök arëët abë raan cuök ye wëei apieth ago piöu gut cï men de. Në thaa cit ëkënë, ke ventilator aaye tääu benë ya wëei ku cök aliir lo në guöpic.

Në kee kä kë yiic, ke kööc de akim ke wel e rot looi të cen cïn nãth de piir de raan, thou e thiök ku raan bec e döñ në nin lik ke piirde. Kë ye ya kë tueej ebë koc nyin tiit në yen cï berë cök möl wëi arëët ku cök piir de thök. Kööc de akim kenë wel aaye lëk koc ke raan në nyindhie (ku ran bec të lëu en rot). Etë cïnë ye kënë looi yenë ka yenë jal jam në biäk de kä ke guöp ye gam në thon de piöu.

Ye njö ye tuöl të cenë diktor ye lueel ye piön de raan bec abë kööc ku cï gut?

Na cï diktoor tñj ke cïn ke' bæer raan kony ayet cï ventilator, ke kee jam kenë koc ke raan në dët lëu bë looi, noñic bëbei de kä cï ye bæer lëu në kuny bë piir cit man de ventilator. Na cï ventilator nyaai, ke wëi de raan aci lëu bë aliir laar në piöuic. Yen piöu abë kööc ku cï beer lööm në aliir ku nañ kedhie ke guöp abë kööc në luöi, noñic nyith ku raan e thou.

Na ye diktoor thöñj ke raan cï be wëei ku bë thou në digiik kee go e ke jötë ke ventilator, ke yenë kaam lëu benë jam në biäk de kä ke guöp ku rëer ye gam.

Gem de kä ke guöp ye gam në thon de piöu ee rot looi në digiik yiic kee go , në njö na cï ventilator nyaai, ke aliir ku rim aaye kööc në cäth në guöpic. Kä ke guöp ku rëer ye gam aaye riäak në kë ye kek aliir ku rim koc ago kë röth gam e ke lui.

Na kocrë paannë bë kä ke guöp gam, ke kerieç lëu ben rot lëu alëu be looi ago kë pieth e cï tak lo të de. Dë ëya, yen arir në nyic yen thaa lëu benë raan thou pacök elan ëbië makana ventilator bei ku kök eke kony piirde. Koc kök aaye thou në digiik ke e 10 ka 20 , ku bë kä ke guöp bei të yen rot lëu. Kök acï yiic ye dac thou agut cï theε diëej kök. Na cï ekënë rot looi, ke kä ke guöp acci röth beer looi aaye nyin yen gam rot, piöu, yuom ku rër ke dël ka lëu bi röth lëu.

Na cï gem de kä ke guöp jäi në koc ke baai, ke diktor edhiac ke jam ke keek bë ventilator nyaai. Na cï entilator nyaai, ke piön de raan ye gut ee kööc në cïen aliir, ku guöp ee liεer ku käac rim në rëeric në kë cï kek beer cäth në guöpic.

Tiit de nyin ku riëu aaye yiën kɔc në thaa thöökë piir den, të cɔk en ciën kä ke guöp gam ka nɔŋ kaŋ.

Bëi alëu bik wöc emëëth në ye biäknë, ku ye thaa cit ye thanë yen yenë kɔc ke paan de akim jam gɔl kenë yin ku kɔc ke paan duön në lëu benë kä ke guöp ku rëër ye gam roth lëu në luoi.

Wël ku kä ye ke nuö thëëi në biäk de kä ke guöp ye gam

Ye nõ ye tö në rëët bei ka tëëu thin de kä ke guöp ye gam?

Rëët bei ka tëëu thin de kä ke guöp ye gam aye looi ci men de kök ke guöp ye ke rëët bei ka tëëu ë ke në guöpc, ku guöp de raan ayenë nyin tiit ku luië në riëëu. Yen rëët bei ka tëëu thin kënë aaye looi në kɔc ci piöc arëët në ye lonë ye cɔl surgeon. Diktor ku kɔc lui në keek aaye ke cɔl në akiim kök yiic bik kë rëët bei ka tëëu kaŋ thin.

Ci men de rëët bei ka tëëu de kaŋ thin ye looi, raan aaye reetic ago kä ke guöp bëibe, ku të ci reet aye dutic. Cöök de de kä ke guöp ku rëër ci gam, luoi de rëët bei ka tëëu de kaŋ thin alëu bë theɛ jɔt kee 3 lo 8 ku jɔl thök.

Ye nõ tuɔl të cenë rëët bei ka tëëu de kaŋ thin looi?

Të cinë rëët bei ka tëëu thin de kä ke guöp thök, ke kä ke guöp ci gam aaye ke laar e ke muk në thanduŋ de rëët bei ka tëëu thin de kä ke guöp paan de akim të benë lo cuom thin.

Ye raan tiŋ ke ci rot wäac?

Të cinë raan thou, ke kä ye yök ke liirë dël , në kë cinë rim ku allir beer cäth në guöpic. Kä ke guöp ci rëët bei ka tëëu thin aci raan ye waar raan edhiac ke tö ci men theɛ de. Xän ci reet aaye ke kum yic cit men yenë looi në rëët bei ka tëëu thin de kök ye ke looi ku kaa ci ke ye tiŋ në alathic.

Ye thiän de raan riöök?

Kä ke guöp ku rëër ye gam aci thiän de raan ye riöök. Tiŋ de guöp de raan ku leer de raan lueek aye röth looi. Na nɔŋ kë kuan y cök në thon de ranic, ke kënë yenë kee ajuiër de thiäk göüu.

Ye na yenë Coroner nyin mää de raan thiëc yic?

Thou thou kök, cit men de thou ye bën të cin bęc ku kuc kë ë nak raan, aaye löŋ ke cɔk kɔn në thiëc yiic në raan ye Coroner de yithet ka territori. Në ye kä kë yiic, ke waragek de kë näk raan aaye lööm enɔŋ ke akim.

Mektæem ke kɔc ye Coroner në yithet ku territori aaye kɔc ke raan ci nyin mää cɔk jiëëmë nhiim në kaam kɔr ë kë näk raan cök.

Lëu bë kɔc ke baai ke nhiim waar në täk në kä ke guöp ci ke gam?

Eyic. Kɔc alëu bë ke nhiim waar në täk de kä ke guöp ye gam agut ci thaa cenë raan laar yöt de rëët de kä ke guöp.

Ye nõ ye duör lueel në biäk de kä ke guöp ye gam?

Akutnhiim ke duör aa nhiaar ajuiër de kä ke guöp ku rëër ye gam. Na nɔŋ kɔc ke baai thiëc në ye biäknë, ke kɔc ke paan de akim alëu bë ke cɔk yök wël lëu ke në kuny, ku kony kë keek bik röm piny në abun den ka raan de kä ke duör den.

Nɔŋ ciin de wëu ye kɔr enɔŋ kɔc ke raan në kä ke guöp ye gam?

Acie yen. Acin ciin de wëu ye kɔr të cenë raam thou. Na nɔŋ raan thiëc yin në ciin de weu në biäk de kä ke guöp ku rëër ye gam, ke them arëët ba akut de yithet ka territori ka bëny de kä ke guöp ye gam yuöp.

Ye biöök yidë ke kä ke guöp ku rëër ke ye gam?

Aaye kɔc ke paan de akim jäamic kenë kɔc ke raan lan yen yän yidë ke guöp ke bë röth lëu bë ke gam. Run ke raan ëya aaye ke tɪŋ, akököl de tuaanyde, ku kë ë cɔk ye thou. Kɔc ke baai ke raan aaye thiëc lan ye biöök yidë ke kä ke guöp ku rëer ke lëu bë ke gam. Keek aaye thiëc bik ke cin thaany në wët ci lueel.

Wël kɔk ke kä ke guöp ku rëër ye gam aaye yök në ke apëëm kë.

Nɔŋ kɔc ke raan ci nyin mää̀r jam në raan bë yiën kä ke guöp ku rëër?

Acie yen. Kɔc ye ke yiën kä ke guöp ku rëër aaye akut de com de kãŋ ke kuany ci men de löŋ de miiri de baai. Ëkä kë aaye looi në dhöl ci ke bëibe, nɔŋic kɔc tit ku ŋek lëu bë piëth kenë kë bë cuöm en, ago kä ke guöp cɔk tɪŋ röth ci men cenë ke gam.

Ye kä ke guöp ke raan ci ke gam cuöm në lantöŋtëi?

Na ci kɔc ke raan thook mat bik kä ke guöp gam, ke keriëc ebën ye ëkënë cɔk piëth aaye looi ago kë ci lueel rot dhiëen. Dët ëya, në thaa de yënë kaŋ gam ëka lëu bë yök në theë kɔk lan cenë kä ke guöp beer piath bë ke cuöm. Ëkënë aaye jäamic kenë kɔc ke raan të cene ben nhial.

Ye com de kä ke guöp dik në tha thok ebën?

Australia atö nyin nhial arëët në piath de kä ke guöp ye cuöm ku piir bääric yenë kɔc ci cuön gup piir. Ci men de kɔk ye ke rëët bei ka tëëu ë ke thïn, enaŋ kë thi ye röth wöc në cum de kä ke guöp, dët ëya, kɔc juëc ci cuöm gup aaye lo yäai yök ku cök piir den rot piny në luoi de ye kënë.

Nɔŋ wët de raan ci cuöm guöp ye cɔk piŋ paan de raan ci kä ke guöp gam?

Löŋ de Australia ee wël gël në kaam de bëi ci kä ke guöp gam ku bëi ci lööm. Dë ëya, kɔc lui në biäk de kä ke guöp ye gam aye naŋ nyic në yän ke guöp ku rëër ku të cenë ke lo cuöm thïn, ku lo tuerŋ de kɔc ci cuöm gup. Bëi ci ke kä ke guöp gam kenë kɔc ci ke cuöm gup alëu bë röth ya tuöc athöör cïn nhom rin ne akut de Kä ke guöp ye gam tö në yithet ka territori yic.

Wël ku kä ye ke ŋuö thëëi në biäk de kä ye cuöm

Kä ke guöp ku rëër ye gam aye piir de kɔc bec ka kɔc thou cök piny. Të nɔŋ en kɔc cenë bec ke dit ka ci kä ke guöp riääk, ke cum de kä ke guöp yenë kee ya ŋöthden ye tök. Ke apëëm tö piny kë abë we lëk wël ke kä wääc ke guöp ku rëër ye gam, ku kë ye kɔc cɔk kɔc cuöm de kä ke guöp.

Piön ye gam

Piöu yenë kee rim tæk në guöpic, ku rim aaye aliir laar në yän kɔk ke guöpic. Na ci piöu rim ye tek në yän ke guöp apiëth, ke biök ke guöp aaye bec ku nɔp kë në thaa cïn gäau. Kɔc cenë piöu ke köc, ka ci cam në kôm, ka nɔŋ kë ci ye dhiöm köu, aye kör në piön bë cuöm ago kë piir. Piöu aye cuöm të cenë dhöl ke paam de akim nhim guut.

Piön de lathik alëu bë cök lök ke lui kenë raan agut ci bë piön de raan yök. Na cie piöu ebën yen kɔc bë cuöm, ke rër ke piöuic alëu bë dhiac eke gamë ke.

Göyöök ye gam

Kek göyöök kë ka ye aliir cɔk lo në rimiic ku bi aliir ci köu thök bei (carbon dioxide). Göyöök aye ke kɔc në kɔc cenë göyöök ken allir cuök ye laar në guöpic. Göyöök ke rou alëu bë com në raan tökic ka tek ke yiic ku comë keek në kɔc kee rou yiic.

Aaye koc juéc lueel ye cii göyöök ke raan ye math në tap ye gam bë ke cuom. Dët ëya, ëkënë acie yic. Anonj thëm theem ke akim ye looi benë ye nyic lan piethë göyöök ku ë thëmë yenë ke ke jal cok comë cï men cenë ke gam.

Rou ye gam

Luöi de rou ee bë kä guöp cok lo yiic car bë ka rac nyaai në rimiic. Na ci guöp kë koc lööm ci men de kuin, kë kä cï riääk aaye ke tuöc në rimiic, dhim kë yiic në rou, ku jol ke tuöc wei në guöpic ke ke ye lac. Na ci rou riääk ka bec ke ku cikë beer kä cï riäk ke guöp beer dhim në rimiic apieth, ke kä cï riääk aaye rim yikiic ku riäk kë guöp.

Koc cenë rou ke riääk, aaye ke yiën dialysis, men ye kä cï riääk dhim wei në rimiic tënë cënë luï. Dët ëya, koc juéc ke koc kë aaye kör në rou bë cuom ago kë piir. Kek rou ke rou alëu bë ke cuöm në raan tökic ka tek ke yiic ku comë ke në koc ke rou yiic.

Cuäny ye gam

Cuäny e tönj de guöp nönj loilooi kuöt. Lon diit de ee bë riir ye yök në miithiic thöönj (cït kë col golokoothl, bëtamin ku piaat), ku nyiëci kä riääk në guöpic ku cok rim cath apieth në guöpic. Koc nönj tuany de cuany col metabolic, Hepatitis B kar C, ku bëny de cuäny col Biliary Atresia alëu bik come de cuäny kocr ago kë piir.

Yen cuäny awäac nyin kenë biök kök ke guöp në nõ ee bæer cil. Luel de e lan nadë ke cuäny de raandit alëu be cok koor ku tëëu ë në menh thiin koor yac ku leer dhiac ke cil kenë meth në dit de yic. Ayadë, yen cuäny alëu bë tekic në rou ku com në koc ke rou yiic.

Tanj de guöp ye gam

Yen tanj de guöp anonjic rër thi col yithelet (Islets) keek aaye thukar de riimic thöönj nhom. Të nönj koc nönj bëny de Thukar ye kë de-1, ke tanj de guöp e luui emëeth ka cïn ke looi, ku ke yic rier bë thukar de riemic rot thäny piny të col wäl wum. Në ye mæen, tek ke guöp aaye ke cuöm koc nönj bëny de Thukar de-1 men ye rou cok riääk. Në ye kënë, tke tanj de guöp aaye com kenë rou eke gemë raan tök keek.

Rër thi (Islets) ke tanj de guöp ye gam

Anonj thee kök cenë ke tanj de guöp ebën ye cuom. Dët ëya, thär de rër thi ke tanj de guöp alëu bë cuöm ke pëc konyë bëny de thukar.

Rëer ke nyin ye gam

Gem de rëer ke nyin ee cum de dël de nyin köu ku rär ke wanj yic cok lëu rot. Yen dël de nyin köu yenë kee rär de wagic yen ye nyin cok daai. Yenë ke yæer cok tæk në ruonjic, ku cok piny tïj. Cum de dël de nyin köu ku rär ke wag yic ee koc ci kocr në bëc ka nönj kë kë ci ke riöök nyin, cok beer yin ka daai kë. Kek rär ke wag yic aaye biäk tönj ye nyin gööl piny. Ke rär ke wag yic aaye looi bë raan cuök kocr të nönj koc cenë nyin ke riääk ka koc nönj kanthar në ke nyin.

Yuom de guöp ye gam

Rëer de yuom ye gam ayen tääu në nyin de ræer ke yuom cï riääk në tuaany ka cï ke bëlibei në wët de tuaany. Keek ëya, ayenë yom cï yiic yaar cok dem, cok piny yoi ku ræk de nhiol, ku luöi de yom ke miith thi cï dhuonj ye ke col (scoliosis). Yen ëya koc kee thiëer alëu bë ke luöi në rëer ke yom ke raan tök cï ke gam.

Dël de guöp ye gam

Koc cï gum arëet, nönj ke riäk dël den, ka cï kë nõi nyop aaye kör bë ke yiën dël dët peei ago ke gup bæer lo yum.

Na ye dël gam, ke kee dël ye tö nhiäl yenë ye kocr, kä cï men de dël ye aköl cam. Dël yenë wic e dël de köu ka dël de diæer köu. Në amatic, dël de koc kee diäk aaye bööp në raan tök guöp.

Rëer de piöu ye gam

Kë piöu ye gam ebën bë cuom, rëer ke piöu aye agam ëya në gem den. Rëer ke piöu ye gam cït men de rëer ciel ke piöu ayenë ke yon ke piöu cï riääk enonj miith thi cuöm thiin. Kee rëer kë ayenë yöm cï tuany ke riöök enonj dit ëya piith.

Nyiëc nyooth de kä ci röth looi

Wo koor buku kee koc kë leec në lon ci looi në bën bei de ye bujë.

- ▶ Bëi ke koc ci kä ke guöp ku rëër gam ku rier den de piöu bik wël ken rom kenë wo.
- ▶ Koc ci cuöm gup në kä ke guöp në röm ci kek akökööl ken rom kenë wock ku wël ken ke miet de piöu.
- ▶ Nyin ke akuut ke kä ke Guöp ku Rëër ye Gam men ke cenë luöi den de ciin tök bëi ke koc ci kä ke guöp Kony bik ye bujë cok bö bei.
- ▶ Ku yen ëjik wo tak lon pieth de Teresa Spencer Plane – men e gol eluöinë në Australia, koc ke jiëëm de nom ku dupiöoc. Nyiny den de luöi de kä ke guöp ye gam aci ye kan cok gäär buj den tuen gët bëi ci kä ke guöp col Tiit de nyin në Koc-Kuc keek. Luöide aci wo yëër buk ku lon de muök tuej. Në nyin de yen luöi rek de DonateLife , koc ke paanda ku koc ci ke kony we cuk ke leec në piön yëer duön enoj koc kök.

Në Ciit de Nhomc—Luoi de kä ke guöp ku rëër ye gam

Acin wët tö në buj de wël yiic wët rir lëu bë miet de piöu to kenë yen lëk koc ci ya miöc ku paan den.

Alëc aya yök ke koor ba lëk keek.”

Man de raan ci lööm në rëër ke koc ci liu.

Dinka

An Australian Government Initiative

Në ciit de nhomic

Telepuun: 02 6198 9800

Pak: 02 6198 9801

enquiries@donatelifegov.au

www.donatelifegov.au

